

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

29 april 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de weigering van sommige burgemeesters van faciliteitengemeenten om brochures van de Vlaamse overheid ter beschikking te stellen van hun inwoners

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de weigering van de gemeentebesturen van een aantal faciliteitengemeenten om de groenbon te verspreiden

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde De Lobel tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van de verzelfstandiging en/of fusie van OCMW-ziekenhuizen met privé-ziekenhuizen voor de presentiegelden en vergoedingen van OCMW-voorzitters en OCMW-raadsleden

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde De Lobel tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de vergaderdata van gemeenteraden waarvan een of meer raadsleden tevens OCMW-raadslid zijn

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Donderdag 29 april 2004

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 9.31 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de weigering van sommige burgemeesters van faciliteitengemeenten om brochures van de Vlaamse overheid ter beschikking te stellen van hun inwoners

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de weigering van de gemeentebesturen van een aantal faciliteitengemeenten om de groenbon te verspreiden

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Glorieux tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de weigering van sommige burgemeesters van faciliteitengemeenten om brochures van de Vlaamse overheid ter beschikking te stellen van hun inwoners, en van de heer Van Nieuwenhuysen tot minister Van Grembergen, over de weigering van de gemeentebesturen van een aantal faciliteitengemeenten om de groenbon te verspreiden.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap maakt regelmatig informatieve brochures, die worden overgemaakt aan alle Vlaamse gemeentebesturen, met de bedoeling de brochures te plaatsen in de daartoe bestemde informatierekken in de gemeenten. Deze informatierekken werden trouwens door de Vlaamse overheid ter beschikking gesteld van de gemeenten.

Recent werden de brochures 'De groenbon' en 'Adem diep in' verspreid. In de folder 'De groenbon' worden alle inwoners van Vlaanderen opgeroepen te helpen om hun wijk of straat een groen karakter te geven. Wie inspanningen levert, kan steun krijgen, met name een groenbon ter waarde van 250 euro. In 'Adem diep in' staan 184 tips voor een gezonde lucht, zowel binnenshuis als buitenshuis. Beide publicaties ondersteunen het beleid van de Vlaamse regering, en trachten de burgers bij dit beleid te betrekken.

Tot onze verbazing weigeren de burgemeesters van de faciliteitengemeenten Drogenbos en Linkebeek deze folders ter beschikking te stellen van het publiek, met als argument dat de brochures enkel in het Nederlands zijn opgesteld.

Minister Tavernier, onder wiens bevoegdheid deze folders van de afdeling Bos en Groen werden gepubliceerd, liet aan de betrokken burgemeesters weten dat, volgens de omzendbrief van 7 oktober 1997 betreffende het taalgebruik in de diensten van de Vlaamse overheid, de publicaties van de Vlaamse overheid steeds in het Nederlands worden opgesteld. Indien geïnteresseerde inwoners van de taalgrensgemeenten daarom verzoeken, zullen ze vanzelfsprekend een Franse vertaling krijgen.

Toch stellen we vast dat in Linkebeek en Drogenbos de gemeentebesturen weigeren deze brochures van de Vlaamse overheid in het informatierek te plaatsen. Hierdoor ontzeggen ze alle inwoners van hun gemeente, zowel Nederlandstaligen als Frans-taligen, het recht om te genieten van de groenbon en de tips over schone lucht.

Dit staat in schril contrast met de andere Vlaamse gemeenten, want we merken dat zij veel brochures bijbestellen. Dit betekent dat de folders de interesse van de bevolking wekken.

Glorieux

Mijnheer de minister, ik stel mijn vraag niet vanuit een communautaire invalshoek. Het is mijn bezorgdheid dat alle inwoners – zowel Franstaligen als Nederlandstaligen, zowel inwoners van taalgrens- als andere gemeenten – op gelijkwaardige basis kunnen genieten van dergelijke initiatieven. Aangezien voor Franstalige burgers de mogelijkheid bestaat om een Franstalige vertaling te bekommen, betreur ik ten eerste dat de brochures niet worden verspreid.

Mijnheer de minister, welke initiatieven kunt u nemen, opdat deze officiële Vlaamse publicaties ter beschikking worden gesteld van de inwoners van de gemeenten Drogenbos en Linkebeek ?

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de heer Glorieux heeft de zaak uiteengezet. Ik zal dit niet herhalen.

Mijnheer de minister, in december 2003 heb ik een gelijkaardige vraag gesteld. Het ging toen over de weigering van het gemeentebestuur van Wemmel om een Nederlandstalige brochure over sporten van de Nederlandse Culturele Raad van Wemmel, te verspreiden in de Nederlandstalige gemeenteschool. Toen stelde u dat, aangezien de publicatie was bestemd voor alle inwoners van de gemeente en voor de verspreiding gebruik werd gemaakt van een openbare instelling, het ging om een mededeling aan het publiek. Hierop is artikel 24 van het KB van 18 juli 1966 over de taalwetgeving van toepassing : berichten en mededelingen aan het publiek moeten in faciliteitengemeenten tweetalig zijn, met voorrang voor het Nederlands. In antwoord op mijn repliek verduidelijkte u toen dat een samenvattende vertaling volstaat. Dit is ook gebaseerd op de meest recente rechtspraak van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht.

Minister Tavernier verwijst in zijn persmededeling naar de omzendbrief van 7 oktober 1997 betreffende het taalgebruik in de diensten van de Vlaamse overheid om zijn houding te staven. Ik heb de omzendbrief van toenmalig minister-president Van den Brande nog eens gelezen. In de omzendbrief staat dat alle diensten van de Vlaamse overheid in hun betrekkingen met de inwoners uit de faciliteitengemeenten het Nederlands gebruiken. Enkel als een inwoner er uitdrukkelijk om verzoekt, wordt het Frans gebruikt. Op pagina 9 van die rondzend-

brief lees ik : 'De Vlaamse Gemeenschap blijft vasthouden aan het principe van de homogeniteit van de taalgebieden. Dit betekent dat ook in de Rand en de taalgrensgemeenten enkel Nederlandstalige exemplaren van folders en publicaties van de Vlaamse overheid worden verspreid.'

Voor één keer interpreteert een groene minister de taalfaciliteiten correct en restrictief. Hij heeft trouwens gelijk. Als ik echter uw antwoord van enkele maanden geleden correct interpreteer, dan bent u niet dezelfde mening toegedaan. De dubbelzinnigheid die – alvast op het eerste gezicht – bestaat tussen wat u in december hebt geantwoord en de omzendbrief waarnaar minister Tavernier verwijst, zou moeten verdwijnen.

Indien u vasthoudt aan uw interpretatie van december jongstleden, dan deel ik de vrees van schepenen Van Biesen van Kraainem die eind vorige maand in de regionale pers commentaar gaf op uw antwoord op mijn vraag om uitleg van december. Hij verklaarde dat uw stelling de hele Vlaamse werking in de faciliteitengemeenten kan lamleggen. Hij zei : 'Stelt u zich voor dat we brochures voor onze Nederlandstalige jeugdateliers in samenwerking met het gemeenschapscentrum De Lijsterbes tweetalig moeten maken omdat we ze willen uitdelen in de Nederlandstalige scholen, of aankondigingen voor sportactiviteiten in samenwerking het Bloso.' In zijn gemeente doet het probleem zich vooralsnog niet voor, omdat dergelijke zaken er niet voor het schepencollege worden gebracht. In andere faciliteitengemeenten is dat blijkbaar wel het geval.

Mijnheer de minister, ik vrees dat we op het einde van deze legislatuur ver staan van de vernederlanding van het straatbeeld waarover professor Boes een aantal jaren geleden aanbevelingen heeft geformuleerd. Wat berichten, formulieren en mededelingen betreft die uitgaan van centrale diensten, suggereert professor Boes dat ze sensu latu alleen in het Nederlands moeten worden opgesteld. De Vlaamse regering is er destijds voor teruggedeinsd om zijn aanbevelingen toe te passen. U hebt een hele tijd geleden echter toegezegd om de voorstellen en aanbevelingen van de professor juridisch te laten doorlichten. Op het einde van deze legislatuur zou ik graag van u vernemen hoe ver het met die doorlichting staat.

Met betrekking tot het concrete dossier dat ik in december heb aangekaart in Wemmel, beloofde u een onderzoek naar de verspreiding in de Franstalige gemeenteschool van een eentalig Frans pamflet van het gemeentebestuur over speelpleinen.

Van Nieuwenhuysen

Nederlandstalige pamfletten werden er nooit verspreid. Nederlandse vertalingen waren er niet beschikbaar. U stelde dat er een onderzoek zou worden verricht. Wat is de stand van zaken in dat dossier ?

De voorzitter : De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zit hier een beetje op de beklagdenbank. Ik wil in herinnering brengen dat u eerder hebt gezegd dat alle berichten aan de bevolking in de twee talen moeten gebeuren, waarbij voorrang moet worden gegeven aan het Nederlands.

Ik verwonder me een beetje over de heisa die is ontstaan bij de groenbon. Er is nog geen antwoord van de minister gekomen op onze brief waarin we gewoon vragen om de folder ook in het Frans te kunnen verkrijgen. In Linkebeek hebben we in het verleden van vrij omvangrijke folders in het Nederlands, een ingekorte Franse versie verspreid. We willen niet absoluut alle lettertjes en details in het Frans hebben, maar willen dat ook de Franstaligen worden aangesproken.

De heer Glorieux wenst een sensibiliseringsactie te voeren, maar als de folders enkel in het Nederlands ter beschikking worden gesteld, dan wordt een doelgroep gemist. Ik zie het niet gebeuren dat een inwoner die de folder aan het loket ziet in het Nederlands, zal beslissen om de folder in het Frans bij de minister aan te vragen. Op die manier wordt een doelgroep dus overgeslagen. Het enige wat we vragen en wat we in het verleden van vele administraties inzake andere aangelegenheden hebben bekommen, is gewoon een samenvattende melding in het Frans. Als die ter beschikking ligt, is er geen enkel probleem.

We willen de aangelegenheden die het Vlaams Gewest of de Vlaamse Gemeenschap organiseren, niet in de vuilnisbak gooien, maar willen de bevolking ervoor sensibiliseren. We willen daarom onze bevolking ervan in kennis te stellen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de vragen van de heren Van Nieuwenhuysen en Glorieux hebben betrekking op de weigering tot verspreiding van eentalig Neder-

landstalige brochures van de Vlaamse overheid via de gemeentelijke instellingen in de faciliteitengemeenten.

Naar verluidt baseren de gemeentebesturen hun weigering op de taalwetgeving. Zoals verder zal blijken, is dat niet terecht. Als men zich beroept op de wetgeving, moet dat in alle omstandigheden consequent gebeuren. Het gaat niet op om zich op het ene moment te beroepen op de wetgeving en op het andere te suggereren dat er een aanvulling moet komen.

De heer Van Nieuwenhuysen brengt die weigering ook in verband met het standpunt dat ik heb ingenomen over de houding van het college van burgemeester en schepenen van Wemmel inzake het niet-verspreiden van Nederlandstalige brochures. Ik neem een consequente houding aan voor wat het correct toepassen van de wet betreft. Dat is voor mij een evidentie.

Als de wet wordt overtreden, zal ik, zoals ik ook in het verleden altijd heb gedaan, binnen mijn bevoegdheden optreden. Is er geen wetsovertreding, dan treed ik niet op. Ik vraag van de gemeenten eenzelfde correcte houding.

Volgens de taalwetgeving moeten folders of brochures worden beschouwd als berichten of mededelingen aan het publiek. Wanneer zij in de faciliteitengemeenten worden verspreid aan de inwoners, moeten zij worden opgesteld in het Nederlands en in het Frans, met voorrang voor het Nederlands. Artikel 24 van het KB van 18 juli 1966 houdende coördinatie van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken is daarover duidelijk. Het gaat natuurlijk over folders en brochures die uitgaan van het bestuur. Op basis van dit artikel heb ik het standpunt ingenomen waarnaar de heer Van Nieuwenhuysen verwijst inzake de weigering van de gemeente Wemmel om een eentalig Nederlandstalige brochure uitgaande van de Nederlandse Culturele Raad Wemmel te verspreiden via de gemeentescholen.

Wat de vraag betreft over de mogelijke verspreiding van een eentalig Frans pamflet in een Franstalige basisschool, heb ik nog geen antwoord gekregen van de gouverneur op mijn vraag om daarover een onderzoek in te stellen. Ik zal hem daarover een herinnering sturen. Op basis van het onderzoek zal ik desgevallend de nodige maatregelen nemen.

Ook de Vlaamse overheid moet uiteraard de wet naleven. Ik verwijs in dit verband naar artikel 36

Van Grembergen

van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen. Paragraaf 2 van dat artikel is duidelijk. De taalwetgeving is voor de diensten van de Vlaamse Gemeenschap van toepassing in de faciliteitengemeenten zoals dat het geval is voor de plaatselijke diensten. Ook de omzendbrief van 7 oktober 1997 waarnaar de heer Glorieux verwijst, zegt uiteindelijk niets anders. Ik citeer : ‘Bij de diensten van de Vlaamse Gemeenschap waarvan de werkkring het gehele ambtsgebied van de Vlaamse Gemeenschap bestrijkt, is de regel het Nederlands. Uitzonderingen daarop zijn berichten en mededelingen aan het publiek. Die worden in het Nederlands en Frans gesteld.’

Wat de concrete toepassing van deze regelgeving betreft, heeft de Vaste Commissie voor Taaltoezicht in een aantal adviezen duidelijk gesteld dat de taal waarin mededelingen aan het publiek in de faciliteitengemeenten moeten worden verstrekt, afhankelijk is van de overheid waarvan deze mededelingen uitgaan. Wanneer de mededelingen worden verstrekt door de gemeentelijke overheid, moeten zij volledig tweetalig zijn, met voorrang voor het Nederlands. Gaan de berichten en mededelingen uit van de Vlaamse overheid, volstaat een Franstalige samenvatting van dat bericht of van die mededeling. Een integrale tweetaligheid is volgens deze vaste rechtspraak van de Commissie niet vereist. Ook voor mijn collega, minister Tavernier, is de beschikbaarheid van een Franstalige versie van de groenbon evident. Het is dus duidelijk dat er binnen de Vlaamse regering geen onenigheid bestaat over de toepassing van de taalwetgeving. Ik zal de gemeentebesturen van de Vlaamse Rand nogmaals wijzen op deze vaste rechtspraak en hen vragen zich strikt hieraan te houden.

De Vlaamse overheid kan de gemeenten, die autonoom zijn, echter niet opleggen om brochures, uitgaande van de Vlaamse overheid, via de gemeentelijke kanalen te verspreiden. Daartoe bestaat geen wettelijke verplichting. Het getuigt wel van goed bestuur en van wederzijdse verstandhouding wanneer de besturen in een dergelijk geval samenwerken. Dat is uiteindelijk in het belang van de bevolking. Gemeentebestuurders die dit missen, tonen weinig respect voor hun eigen inwoners door hun bepaalde informatie te onthouden of zelfs voordelen niet ter beschikking te stellen. Ik hoop dat de lokale bevolking zelf de nodige conclusies trekt uit een dergelijke halsstarrige houding van hun bestuurders en inziet dat daardoor hun belangen worden geschaad tegenover de inwoners van andere Vlaamse gemeenten.

Indien een dergelijke houding zich systematisch zou voordoen, dan moet de Vlaamse overheid nagaan of er, bijvoorbeeld via decreet, dwingende bepalingen nodig zijn om de verspreiding van informatie via de gemeenten op te leggen. Ik zou betreuren dat een dergelijke, principieel overbodige en onwenselijke wetgeving, nodig zou worden op een ogenblik waarop wij werken aan een beleid van wetsmatiging, doordat een beperkt aantal gemeenten niet de nodige loyaleiteit aan de dag zou leggen ten opzichte van de ruimere gemeenschap waartoe zij behoren. Ook de Franstaligen in de Rand behoren tot die gemeenschap. Niemand ontkent hen het recht om Franstalig te zijn maar toch blijven zij burgers van de deelstaat Vlaanderen. We kennen hen daarbij alle voordelen toe, maar vragen dat zij ook voldoen aan hun plichten.

Over de aanbeveling van professor Boes wil ik duidelijk zeggen dat ik, gelet op mijn politieke filosofie dat Vlaanderen een deelstaat is, behoedzaam ben om tot conclusies te komen, indien niet zeker is dat ze juridisch sluitend zijn. Het is mogelijk dat enkel het gevoel ontstaat dat we rancuneus zijn, en vanuit die invalshoek handelen. Dat is voor mij niet het geval : ik wil handelen vanuit de correctheid van de taalwetgeving.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Mijn vraag had niet de bedoeling de hele faciliteitenproblematiek extra te beklemtonen, maar was louter ingegeven door mijn bezorgdheid voor alle burgers van die gemeenten. Door de manifeste onwil van de burgemeesters om de groenbon ter beschikking te stellen, wordt zowel Franstaligen als Nederlandstaligen informatie onthouden. Desnoods wordt een Franstalig opschrift aangebracht dat zegt dat een vertaling kan worden aangevraagd. Alle burgers van deze gemeenten, zowel Nederlands- als Franstaligen, worden nu gestraft. De Franstaligen krijgen zelfs niet de kans om een vertaling aan te vragen.

Er is in dit geval geen concrete wetsovertreding van de burgemeesters vaststelbaar. Het is dan ook logisch dat u als minister niet kunt optreden. Het gaat om een manifeste onwil om deze Vlaamse overheidsbrochures aan de burgers over te maken. Ik betreur dit ten zeerste. Noch de Nederlandstaligen, noch de Franstaligen kunnen nu genieten van de voordelen van deze brochures.

Aangezien er geen wetsovertreding is, kunt u niet sanctionerend optreden. Het is trouwens niet mijn bedoeling om de burgemeesters sancties op te leg-

Glorieux

gen : ik wil dat de brochures beschikbaar zijn voor het publiek.

Mijnheer de minister, het is goed om, zoals u aankondigde, nog eens een brief te sturen naar de gemeenten. Ik zou het, net als u, betreuren dat hierover een specifiek decreet moet worden gemaakt. Dit zou overbodig moeten zijn. Ik hoop dat dit ook het geval zal zijn, en dat de burgemeesters toch nog deze informatie, desnoods met de expliciete vermelding in het Frans dat een vertaling beschikbaar is, verspreiden.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, ik was even de kluts kwijt toen ik de heer Van Eyken hoorde zeggen dat hij, mits een kleine tegemoetkoming, bereid is om de informatie ter beschikking te stellen. In de praktijk worden vertalingen van dergelijke brochures altijd ter beschikking gesteld door de Vlaamse overheid. Dit belet niet dat in de betrokken gemeenten de brochures niet ter beschikking zijn van de inwoners.

Als het erop aankomt de Vlaamse decreetgeving toe te passen – ik denk aan het bibliotheekdecreet en het decreet op het jeugdwerkbeleid –, weigeren de faciliteitengemeenten dit.

Mijnheer de minister, ik noteer dat er geen tegenspraak is tussen uw antwoord van december, dat u nu herhaalt, en de omzendbrief van 1997. Uw uitleg heeft een en ander verduidelijkt.

De burgemeesters proberen systematisch de communicatie van de Vlaamse overheid te saboteren.

Mijns inziens moet er een decretaal initiatief worden genomen, om ervoor te zorgen dat de verspreiding van dergelijke informatiebrochures kan worden opgelegd aan gemeenten die weigeren dit zelf te organiseren. Het is de vraag of we die bevoegdheid hebben voor de faciliteitengemeenten. Ik meen van wel, maar dat moet worden uitgezocht.

Mijnheer de minister, over de omzetting van de aanbevelingen van professor Boes hebt u ook in het verleden al gezegd dat u heel voorzichtig wilt zijn. Destijds hebt u aangekondigd dat een en ander juridisch zou worden onderzocht. Uit uw antwoord heb ik niet begrepen dat de opdracht is gegeven om een onderzoek uit te voeren. Kunt u dit verduidelijken ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Ik gruwel van het woord voogdij, maar dat zal niemand verbazen. Ik ben opgegroeid in tijden dat ‘verlos ons van vreemde voogden’ weerklonk. Het ging over ‘vreemd’, maar ook over ‘voogden’.

Mijn redenering is niet dat gemeenten ondergeschikte besturen zijn, want dat is een voogdijredenering. Voor mij zijn het besturen waarmee we moeten samenwerken. Bovendien, in het kader van het subsidiariteits- en federalistisch beginsel, begint de democratie niet bovenaan, maar onderaan. Dat is mijn visie over de autonomie van, en het toezicht op de gemeenten. Er moet samenwerking zijn, en als het misloopt moeten we kunnen optreden. Het mag niet de regel zijn dat er een macht sancties kan opleggen : samenwerking is de regel. We trachten problemen op te lossen door samenspraak, en niet door een dwangdecreet.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, als duidelijk zou blijken dat het algemeen belang van de burgers van die gemeenten wordt geschaad door kortzichtigheid, en dat ze niet kunnen genieten van wat in alle andere gemeenten wordt beschouwd als een recht en voordeel, zal er een politiek initiatief moeten worden genomen om een decretale invulling te geven. We kunnen dit doen, want het is niet in strijd met de taalwetgeving.

Ik zou het liefst willen dat er samenwerking is, en dat de verantwoordelijke besturen van een aantal randgemeenten eindelijk de stap zetten naar een behoorlijke samenwerking. Dat is in het belang van hun burgers.

De administratie en het kabinet hebben de aanbeveling-Boes en verschillende andere inzichten afgewogen. Hieruit bleek een fiftyfifty-verdeling. Dat heeft me tot een voorzichtige houding aangezet. Advocatenbureau Staelens, waar de Vlaamse Gemeenschap regelmatig juridisch advies aan vraagt, heeft een opdracht gekregen. De resultaten hiervan moeten we nog ontvangen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, ik ga akkoord met uw terughoudendheid. We moeten niet te veel zaken opleggen aan de gemeenten.

Luk Van Nieuwenhuysen

Ik waardeer dat u de gemeenten beschouwt als gelijkwaardige besturen, maar dan moeten die gemeenten ook een aantal basisprincipes respecteren. Uit de ervaring van de voorbije 40 jaar weten we dat het principe van de territorialiteit niet wordt aanvaard door de betrokken gemeentebesturen. Dan moeten we kunnen ingrijpen.

Minister Paul Van Grembergen : Toen ik de verantwoordelijkheid kreeg voor binnenlandse aangelegenheden, heb ik in mijn eerste verklaring over de verhouding tussen de Franstaligen in de faciliteitengemeenten en de Vlaamse overheid gezegd dat ik hoop dat er een dag komt dat de Franstaligen in de faciliteitengemeenten eindelijk in Vlaanderen, hun deelstaat, zullen thuishoren.

Of er een evolutie bezig is, zal binnen enkele jaren door de geschiedenis moeten worden beoordeeld, maar ik denk dat dit de enige goede wijze is. Ik vind dat een aantal Franstalige bestuurders van Vlaamse gemeenten kortzichtig handelen. Ik hoop dat dit ooit verandert.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde De Lobel tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van de verzelfstandiging en/of fusie van OCMW-ziekenhuizen met privé-ziekenhuizen voor de presentiegelden en vergoedingen van OCMW-voorzitters en OCMW-raadsleden

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Lobel tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van de verzelfstandiging en/of fusie van OCMW-ziekenhuizen met privé-ziekenhuizen voor de presentiegelden en vergoedingen van OCMW-voorzitters en OCMW-raadsleden.

Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het proces waarin OCMW-ziekenhuizen autonoom worden is onder-tussen in alle gemeenten achter de rug.

Dit proces heeft geleid tot autonome bedrijven, soms met ziekenhuizen uit verschillende gemeenten als partners. We kunnen dan spreken van een intergemeentelijk samenwerkingsverband. Vaak gaat het om een fusie van een OCMW-ziekenhuis met een privé-ziekenhuis uit dezelfde gemeente. Soms, zoals in Antwerpen, gaat het om een administratieve verzelfstandiging van de OCMW-ziekenhuizen. In al die gevallen blijven de zelfstandige instellingen onderworpen aan de organieke wet op het OCMW, maar tegelijkertijd krijgen ze als autonome bedrijven de bevoegdheid om een eigen huishoudelijk reglement op te stellen en daarin regelingen op te nemen over hun beraadslagende organen, de raad van bestuur en de raad van beheer.

In het geval van een zuivere verzelfstandiging van bestaande OCMW-ziekenhuizen, betreft het enkel een administratieve afsplitsing van wat vroeger één orgaan was. We merken dat de raden van bestuur of raden van beheer soms een loutere voortzetting zijn van wat vroeger de commissie in de OCMW-raad was. Het eigen huishoudelijke reglement moet niet worden voorgelegd aan de voogdijoverheid, wat logisch is, want het betreft een autonoom overheidsbedrijf. Het wordt in de meeste gevallen echter evenmin getoetst aan de organieke wet op het OCMW, waaraan het in theorie is onderworpen.

In een aantal gevallen worden blijkbaar zaken opgenomen in het huishoudelijke reglement die op het eerste gezicht niet in overeenstemming zijn met de organieke wet op het OCMW. Meestal betreft het bepalingen over vergoedingen of presentiegelden voor de OCMW-raadsleden of voor de -voorzitter, die statutair deel uitmaken van de eigenlijke bestuurs- of beheersorganen in de nieuwe autonome instellingen. De samenstelling is blijkbaar iets scherper geregeld, want op dat vlak heb ik geen weet van mogelijke 'creatieve oplossingen'.

Ik wil het met name hebben over de functie van de OCMW-voorzitter. Het is moeilijk om een onderscheid te maken. Als het gaat over een intergemeentelijk samenwerkingsverband, moet de wetgeving ter zake worden toegepast. De algemene regel van de gemeentewet dat voor betaalde mandaten zoals die van burgemeester, schepenen en OCMW-voorzitters, geen enkele bijkomende vergoeding mag worden uitbetaald, is niet van toepassing voor mensen met een mandaat in een intergemeentelijk samenwerkingsverband. Als de OCMW-voorzitter statutair en van rechtswege sowieso ook voorzitter is van de raad van bestuur of de raad van beheer van een autonoom OCMW-ziekenhuis, dan moeten we ons echter afvragen of het een onafhankelijk mandaat betreft zoals wordt beschreven in de re-

De Lobel

glementering inzake de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, of een gewone voortzetting van zijn taak als OCMW-voorzitter. De problematiek van bijkomende vergoedingen voor raadsleden is gelijkaardig. Uit hoofde van hun mandaat kunnen ze geen bijkomende vergoedingen ontvangen, tenzij de vergoedingen die u bij omzendbrief hebt vastgelegd inzake logistieke steun.

We voelen direct aan dat de autonome bedrijven zich op de grens tussen twee statuten bevinden. Een jaar geleden heb ik een zaak aangekaart over een forfaitaire vergoeding voor een ondervoorzitter van een raad van beheer. Ik heb de indruk dat een aantal problemen niet opgelost raken. In sommige gevallen krijgen de betrokkenen tegenstrijdige antwoorden. Zo werd als antwoord op een vraag over een zitpenning voor een OCMW-voorzitter geantwoord 'neen, dat kan absoluut niet volgens de organieke wet op het OCMW'. Een week later kwam er een nieuwe brief waarbij de pen duidelijk door een heel andere hand werd vastgehouden. Het antwoord luidde toen: 'Vermits de wet er niets over zegt, kan het toch'.

Mijnheer de minister, mijn eerste vraag gaat over de OCMW-raadsleden die statutair deel uitmaken van een of meerdere bestuursorganen. Mag het autonoom bedrijf hogere presentiegelden uitkeren dan bepaald in de organieke wet? Het antwoord is volgens mij nogal eenvoudig. Ten tweede, kunnen er naast de wedde of het presentiegeld bijkomende vergoedingen worden toegekend? Zo ja, welke en binnen welke grenzen?

Mijn volgende vraag betreft de positie van de OCMW-voorzitter die een bezoldigd mandaat bekleedt en een maandwedde trekt. In principe kunnen geen bijkomende vergoedingen worden uitgekeerd voor het werk dat uit zijn mandaat voortvloeit. Kan het dat een autonoom ziekenhuis, waarvan statutair werd bepaald dat het onderworpen blijft aan de organieke wet op het OCMW en waarbij de OCMW-voorzitter ambtshalve voorzitter wordt van alle beraadslagende organen, in een intern huishoudelijk reglement bepaalt dat de OCMW-voorzitter extra presentiegelden ontvangt boven op zijn wedde?

Mijn laatste vraag is in feite een als vraag verpakt verzoek. Vindt u het gezien de onduidelijkheid die in de praktijk bestaat, de vragen die bij de mensen leven en de moeilijkheden die ze ondervinden om een antwoord te krijgen dat anders luidt dan 'als u niet akkoord gaat, dient u dan maar een klacht in',

niet aangeraden om de betrokken OCMW's en ziekenhuisbesturen duidelijkheid te verschaffen over de deontologische regels inzake OCMW-raadsleden en -voorzitters, die uit hoofde van hun mandaat zitting hebben in de autonome bedrijven? Kunt u die duidelijkheid niet verschaffen via een omzendbrief of eventueel door een voorlegging aan uw diensten van de huishoudelijke reglementen?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw De Lobel, uit de door u gehanteerde terminologie leid ik af dat u de verzelfstandiging van OCMW-ziekenhuizen op het oog hebt, zowel via het stelsel van de verenigingen volgens hoofdstuk XII van de organieke wet van 8 juli 1976, als via het stelsel van de verenigingen volgens hoofdstuk XIIbis van dezelfde wet.

In het laatste geval gaat het om verenigingen van privaat recht, waarvan de oprichting slechts mogelijk is indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan en waarvan ook alleen de oprichting moet worden goedgekeurd. Op de werking zelf oefen ik geen administratief toezicht uit.

De ziekenhuizen die werden opgericht overeenkomstig hoofdstuk XII van de organieke wet hebben de rechtsvorm van een publiekrechtelijke vereniging en worden autonome verzorgingsinstellingen genoemd. Ze worden overeenkomstig artikel 126 van de organieke wet beheerd volgens dezelfde regels als de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn en zijn onderworpen aan het administratief toezicht voorgeschreven in de artikelen 111, 112, 112bis en 113 van de wet.

Artikel 38, 7e lid, van de organieke wet bepaalt dat de raad voor maatschappelijk welzijn, volgens de voorwaarden en modaliteiten van toekenning die door de Vlaamse regering zijn bepaald, een presentiegeld kan toekennen aan zijn leden. Het negende lid van artikel 38 bepaalt dat de kosten die door de voorzitter en de leden worden gemaakt bij de uitvoering van opdrachten die hun door de OCMW-raad in het licht van zijn bevoegdheden uitdrukkelijk werden toevertrouwd, aan hen kunnen worden terugbetaald.

De bezoldiging van de voorzitters en de presentiegelden van de leden van de raden voor maatschappelijk welzijn werden vastgelegd in het besluit van de Vlaamse regering van 22 september 1998. Artikel 2 van dit besluit bepaalt dat buiten een bezoldi-

Van Grembergen

ging, een presentiegeld, de terugbetaling van de kosten bedoeld in artikel 38 van de wet, de voorzitter, het lid dat hem vervangt en de leden geen enkele vergoeding of voordeel mogen genieten ten laste van het openbaar centrum om welke reden en onder welke benaming ook. De bezoldiging van de voorzitter is dezelfde als die van een schepen van de gemeente waar het OCMW zijn zetel heeft. Het presentiegeld van de leden mag niet hoger zijn dan het presentiegeld dat wordt toegekend aan de gemeenteraadsleden van de gemeente waar de zetel van het OCMW is gevestigd.

In overeenstemming met artikel 124 van de organieke wet vertegenwoordigen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn hun OCMW in de organen van de vereniging volgens hoofdstuk XII, eventueel samen met externe stemgerechtigde deskundige bestuurders. Artikel 135septies bevat een gelijkaardige bepaling met betrekking tot de verenigingen volgens hoofdstuk XIIbis.

In combinatie met het geciteerde besluit van 22 september 1998 leiden deze bepalingen ertoe dat de regeling die geldt voor de OCMW-raadsleden voor hun deelneming aan de zittingen van de eigen raad, evenzeer geldt als ze worden afgevaardigd in een orgaan van een vereniging. Ze ontvangen eenzelfde presentiegeld.

Met betrekking tot uw volgende vraag wil ik in de eerste plaats opmerken dat de voorzitter van de OCMW-raad niet ambtshalve voorzitter is van de beraadslagende organen van de vereniging waaraan het OCMW participeert. De verwijzing in artikel 124 van de organieke wet naar de procedure van artikel 27, paragraaf 3, geldt enkel voor de verkiezing van de leden. Deze interpretatie werd door de toenmalige minister uitdrukkelijk verdedigd tijdens de parlementaire voorbereiding die heeft geleid tot de invoering van hoofdstuk XIIter van de wet. Dat vindt u terug in Stuk 1335 van het Vlaams Parlement van 1998-1999. Deze stelling werd ook verwerkt in de omzendbrief WEL/99-07 van 8 juni 1999.

Met betrekking tot de verenigingen volgens hoofdstuk XIIbis heeft de minister bij dezelfde gelegenheid verklaard dat een gelijkaardige interpretatie van artikel 135duodecies, paragraaf 2, lid 2, aangegeven lijkt, ook al is de legistische basis minder duidelijk. Ongeacht de functie die de OCMW-voorzit-

ter toegewezen krijgt in een orgaan van de vereniging, hetzij voorzitter, hetzij gewoon lid, blijft artikel 2 van het besluit van 22 september 1998 onverkort van toepassing. Hij ontvangt uitsluitend het presentiegeld, maar geen bijkomende bezoldiging naast die als OCMW-voorzitter. Dat blijft de enig mogelijke vergoeding in de schoot van de vereniging. Zeker een huishoudelijk reglement kan daar niets aan wijzigen.

Naast een wettelijk presentiegeld kunnen geen andere vergoedingen worden toegekend, tenzij het gaat om een vergoeding van de kosten die in het licht van het negende lid van artikel 38 van de organieke wet, waarnaar artikel 2 van het besluit van 22 september 1998 eveneens verwijst, door een lid of de voorzitter worden gemaakt.

Ik acht het niet nodig om hierover richtlijnen in een omzendbrief naar de betrokken besturen te sturen. Alle regelingen inzake de OCMW's zullen worden geregeld via het beter bestuurlijk beleid. Op het moment dat het de eindfase bereikt en departementaal wordt ingevuld, lijkt het me nuttig dat alles, net als voor de andere verantwoordelijkheden, duidelijk wordt geformuleerd. In het licht van het administratief toezicht kan trouwens worden opgetreden tegen eventuele malversaties.

De voorzitter : Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, uw antwoord is heel duidelijk. Ik ben u daar erg dankbaar voor. Ik begrijp dat u het gezien de huidige stand van zaken niet nuttig acht om een omzendbrief te sturen. Uw antwoord in deze openbare commissie is van belang, want het zal een aantal raadsleden helpen om het nodige te doen.

Er blijft één onduidelijkheid, maar daar kunt u ook niets aan doen. Uw antwoord is echter heel duidelijk wat de loutere verzelfstandiging van OCMW-ziekenhuizen betreft. Als het gaat om een fusie, is het een privaatrechtelijk organisme. Het is de intentie om tot een gelijkaardige interpretatie te komen, maar dat lijkt legistisch minder afdwingbaar.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde De Lobel tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de vergaderdata van gemeenteraden waarvan een of meer raadsleden tevens OCMW-raadslid zijn

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Lobel tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de vergaderdata van gemeenteraden waarvan een of meer raadsleden tevens OCMW-raadslid zijn.

Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de gemeentewet voorziet nog steeds in beperkte mate de mogelijkheid om het mandaat van OCMW-raadslid en het mandaat van gemeenteraadslid te cumuleren. Hij bepaalt echter niet hoe de vergaderingen van beide raden op elkaar moeten worden afgestemd opdat raadsleden die van beide lid zijn, de vergaderingen kunnen bijwonen.

De dagen en uren van vergaderen van de OCMW-raad worden vastgelegd in een huishoudelijk reglement. De gemeenteraad wordt bijeengeroepen op een moment dat het college gepast acht. Het college is wellicht het best geplaatste orgaan om een regeling te treffen die een degelijk bestuur mogelijk maakt. Een college dat de gemeenteraad steeds bijeenroept op een moment dat een of meerdere raadsleden omwille van beroepsactiviteiten onmogelijk aanwezig kan of kunnen zijn, worden echter geacht misbruik te maken van hun bevoegdheid terzake. Toen ik destijds die wetteksten moest instuderen, werd daar steeds het klassieke voorbeeld bij gegeven van een gemeenteraad waarvan ook de pastoor lid was. Zo'n gemeenteraad mocht niet bijeenkomen op zondagmorgen.

De vraag is nu of dit uitgangspunt ook kan worden ingeroepen als een college de gemeenteraad systematisch bijeenroept op dagen en uren die de OCMW-raad heeft vastgelegd in zijn huishoudelijk reglement. Ik heb me terzake geïnformeerd via een aantal wetteksten. Blijkbaar komt het neer op de vraag of lid zijn van een OCMW-raad al dan niet een beroepsactiviteit is.

Ik ken momenteel één Vlaamse gemeente waar de gemeenteraad systematisch vergadert op het moment dat ook de OCMW-raad vergadert. Het wordt de raadsleden die van beide lid zijn, onmo-

gelijk gemaakt wat de wet hen toelaat, namelijk om lid te zijn van beide raden. De voorliggende reglementering kan ruim of eng worden geïnterpreteerd. Voor een aantal raadsleden worden het principe van de evenredige vertegenwoordiging en de mandaten die hen rechtsreeks en onrechtstreeks door de kiezer zijn toegekend, uitgehold.

Mijnheer de minister, kan het dat een college de gemeenteraad steeds samenroept op een tijdstip waarop ook de OCMW-raad vergadert ? Kan men er in dat geval van uitgaan dat dat college misbruik maakt van zijn bevoegdheid. Welke verweermiddelen heeft het betrokken raadslid in dat geval ? Vindt u het nodig om terzake een duidelijke richtlijn uit te vaardigen ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Artikel 29 van de OCMW-wet bepaalt dat de OCMW-raad minstens eenmaal per maand vergadert op de dagen en uren die zijn vastgesteld in het huishoudelijk reglement van deze raad. De gemeentewet bepaalt in de artikelen 85 en 86 dat het college van burgemeester en schepenen de gemeenteraad oproept om te vergaderen op de dagen en de uren die het college zelf vaststelt.

Gezien de specifieke verhouding tussen het OCMW en het college van burgemeester en schepenen is het evident dat het college de vergaderdata van de OCMW-raad kent. Het college oefent immers de algemene controle uit op het OCMW. Het weet dus wat er reilt en zeilt binnen het OCMW en oefent een vorm van administratief toezicht uit op onder meer het huishoudelijk reglement van de OCMW-raad waarin ook de vergaderdata zijn geregeld.

Verder maken de burgemeester en de OCMW-voorzitter samen deel uit van het overlegcomité tussen de gemeente en het OCMW en wordt de agenda van de OCMW-raad steeds bezorgd aan de burgemeester, gezien zijn wettelijk recht om deel te nemen met raadgevende stem aan de zittingen van de OCMW-raad en deze zelfs voor te zitten als hij dat wenst.

U stelt terecht dat een OCMW voor een deel – maximum een derde – kan bestaan uit gemeenteraadsliden. Indien dat in een bepaalde gemeente ook echt het geval is, is het maar evident dat de gemeenteraad niet systematisch en doelbewust kan worden samengeroepen door het schepencollege om te vergaderen op hetzelfde moment als de

Van Grembergen

OCMW-raad. Hierdoor zou immers de mandaat-uitoefening van de leden van de gemeenteraad die tevens deel uitmaken van de OCMW-raad in het gedrag komen.

Het is verder een vast principe dat het schepencollege, in het kader van het vereiste respect voor de rechtmatige belangen van de gemeenteraadsleden, voor het bijeenroepen van de gemeenteraad, een tijdstip kiest dat geen hinderpaal vormt voor raadsleden om de zittingen bij te wonen.

Ik heb dit standpunt destijds al ingenomen in een antwoord op een gelijkaardige vraag om uitleg van de heer Gysbrechts, eind november 2002, in verband met het samenvallen van de vergaderingen van de gemeenteraad met die van de politieraad, waarin eveneens gemeenteraadsleden zitting hebben. Steeds een tijdstip kiezen waarop het voor een of meerdere raadsleden absoluut onmogelijk is om aanwezig te zijn op een of andere zitting, kan er alleen op neerkomen dat het schepencollege misbruik maakt van zijn bevoegdheid. Dit is zeker het geval in gemeenten waar zowel de gemeenteraad als de OCMW-raad slechts eenmaal per maand vergaderen.

Wat de vergaderingen van de OCMW-raden betreft, is er bovendien nog een bijkomend probleem. Het samenvallen van vergaderingen van gemeenteraad en OCMW-raad zou het ook voor de burgemeester zelf onmogelijk maken gebruik te maken van de mogelijkheid aanwezig te zijn op de vergaderingen van de OCMW-raad. Hij kan immers niet tegelijkertijd de gemeenteraad voorzitten en de OCMW-raad bijwonen.

De nieuwe gemeentewet voorziet inderdaad niet in een expliciete regeling die verbiedt vergaderingen van de gemeenteraad en de OCMW-raad op hetzelfde tijdstip te laten doorgaan. De wetgever is klaarblijkelijk uitgegaan van zelfregulering waarbij de lokale bestuurders zelf de nodige verantwoordelijkheidzin aan de dag leggen om met maximaal respect voor elk lokaal politiek mandaat, hun beslissingsrecht met de nodige fair play uit te oefenen in het belang van zowel de gemeente als het OCMW.

Het lijkt me aangewezen om wederzijds overleg te plegen indien gemeentelijke en OCMW-belangen raakpunten vertonen. Ik verwijs terzake naar de omzendbrief BA-1998/01 van 17 maart 1998 betreffende het statuut van de lokale en provinciale mandataris aangevuld door de omzendbrief BA-2001/02 van 23 maart 2001. Daarin werd in verband met een concreet onderwerp dat een gezamenlijk belang vertoonde voor zowel gemeenteraadsleden als OCMW-raadsleden, namelijk de presentiegelden, aanbevolen daar gezamenlijk overleg over te plegen. Het is duidelijk dat die aanbeveling ook kan worden uitgebreid naar andere raakvelden tussen OCMW en gemeente, zoals de oproepingsregeling van de respectieve raden. Ook de OCMW-wet zelf heeft trouwens het belang van het overleg tussen de gemeente en het OCMW onderkend en dit daarmee ook geïnstitutionaliseerd via het Overlegcomité.

Het is me niet bekend of in bepaalde gemeenten een oproepingsbeleid wordt gevoerd in de zin zoals u suggereert. Tot nu toe is me dat niet als een probleem gesignaleerd. Indien een raadslid zich in zijn prerogatieven geschaad acht door de wijze waarop het lokaal bestuur zijn oproepingsbevoegdheid uitoefent, dan staat het hem of haar uiteraard vrij daar bezwaar tegen in te dienen. Ik zal dan een onderzoek instellen en de maatregelen nemen die eventueel nodig zijn. In de huidige stand van zaken lijkt een omzendbrief me echter niet noodzakelijk.

De voorzitter : Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb u die vraag gesteld omdat de zaak niet echt duidelijk was. Toen de betrokkenen navraag deden bij de VVSG, kregen ze als antwoord dat daar niets aan kan worden gedaan. Met uw antwoord in deze commissie zet u echter wel degelijk de puntjes op de i.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.36 uur.*
